

Sveučilište u Zagrebu

STRATEGIJE U KRISTALNOM INŽENJERSTVU VIŠEKOMPONENTNIH METALOORGANSKIH KRUTINA POVEZANIH HALOGENSKIM VEZAMA

Kemijski seminar 1

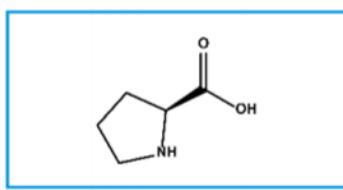
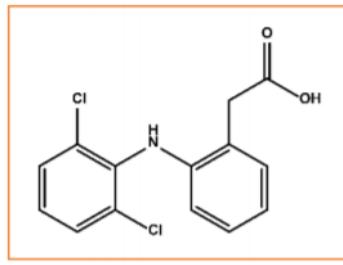
Lidija Posavec

11. svibnja 2022.

Kristalno inženjerstvo

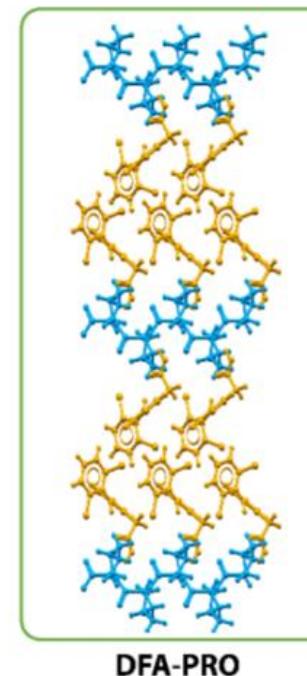
- dizajn i priprava kristalnih materijala željenih fizikalnih i kemijskih svojstva

Diclofenac (Voltaren)

PRO

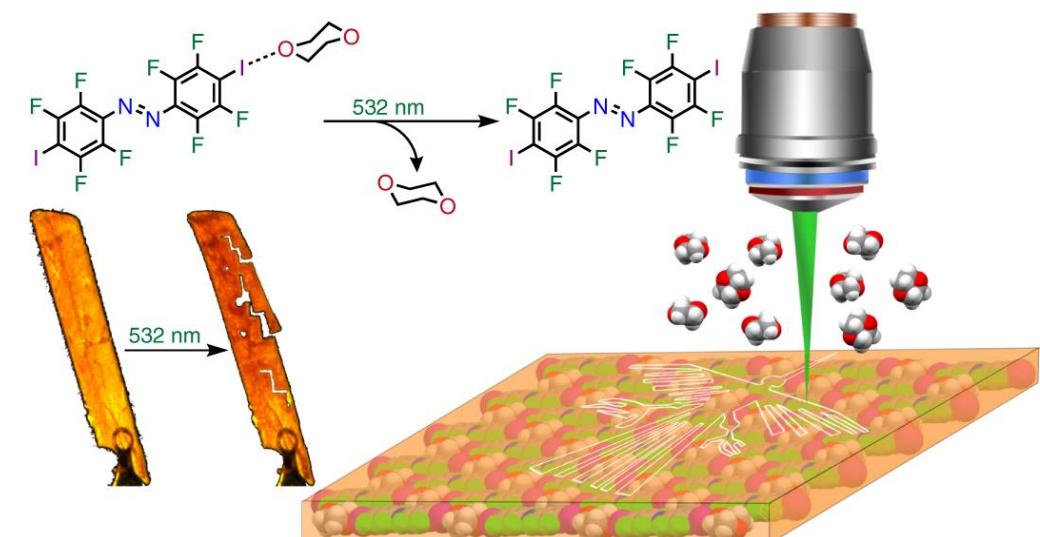
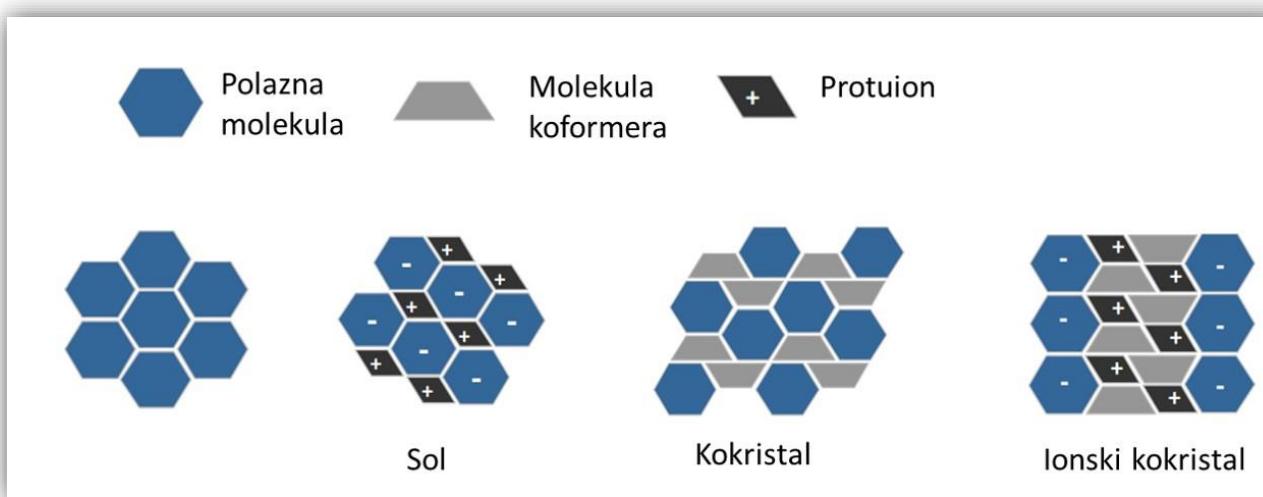
razumijevanje i primjena
neveznih interakcija

DFA-PRO

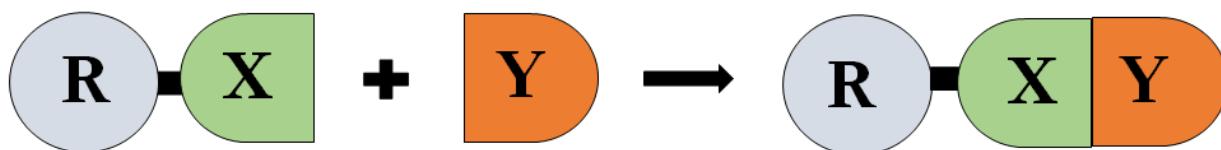
Kokristali, ionski kokristali i soli

- Kokristali - krutine sastavljene od dvije ili više različitih molekulske komponente u određenom stehiometrijskom odnosu, a koje sastavom ne odgovaraju solvatima ili jednostavnim solima

Halogenska veza

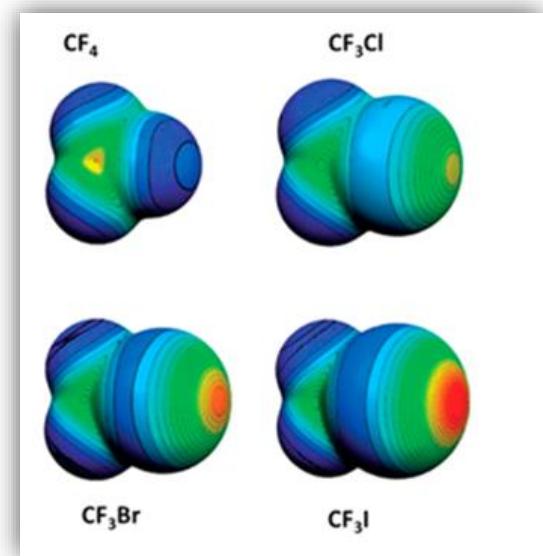
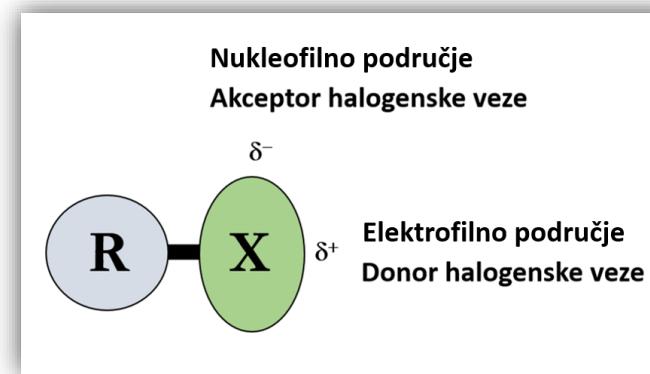
- nekovalentna interakcija koja se ostvaruje između elektrofilnog područja halogenog atoma X i nukleofilne područja atoma Y

$R = C, N, F, Cl, Br, I$

$X = I, Br, Cl, F$

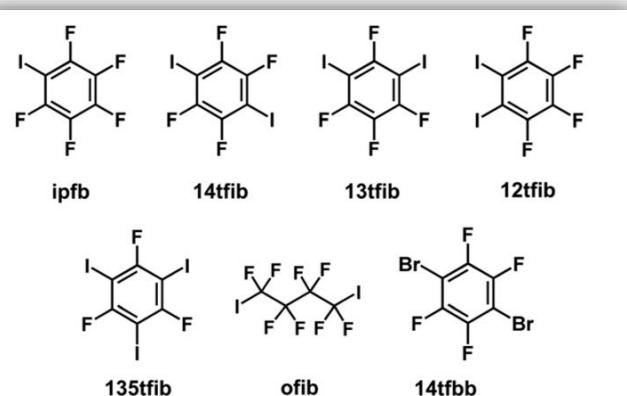
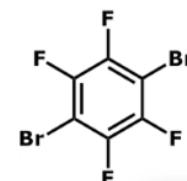
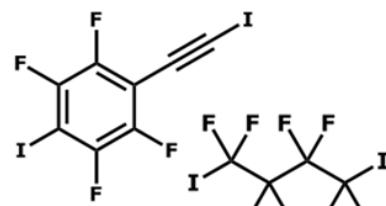
$Y = N, O, S, Se, Cl, Br, I, I^-, Br^-, Cl^-, F^-$

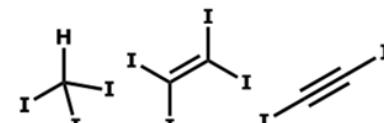
Donori i akceptorji halogenske veze

DONORI

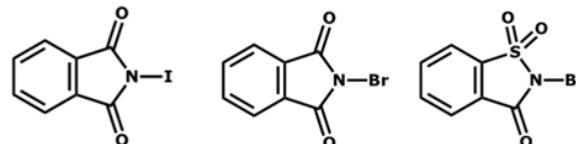
a) perhalogenirani ugljikovodici

b) halogenirani alkani, alkeni i alkini,

c) N-halogenimidi

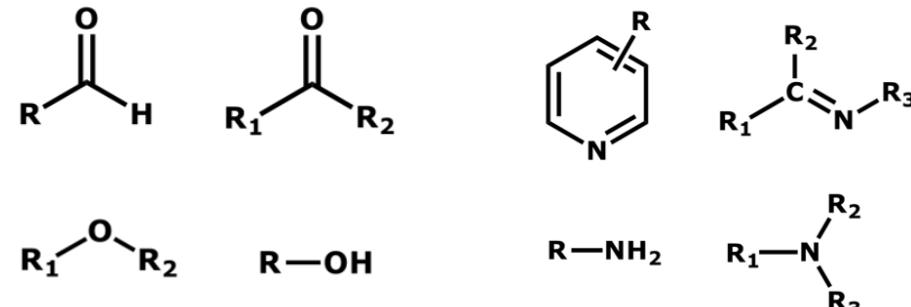

AKCEPTORI

a) atom kisika kao akceptor

b) atom dušika kao akceptor

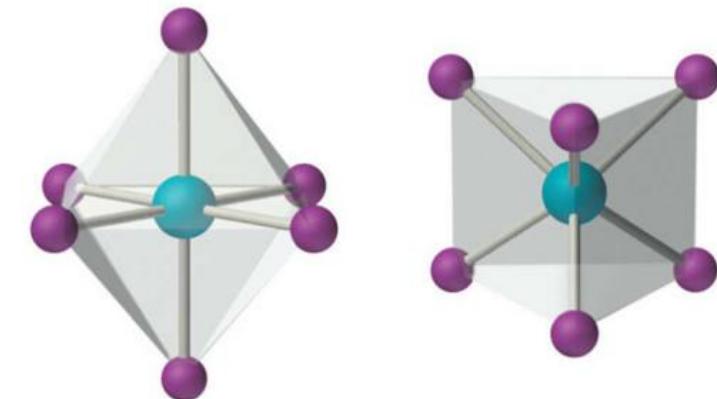

Koordinacijski spojevi

Višekomponentne metaloorganske krutine

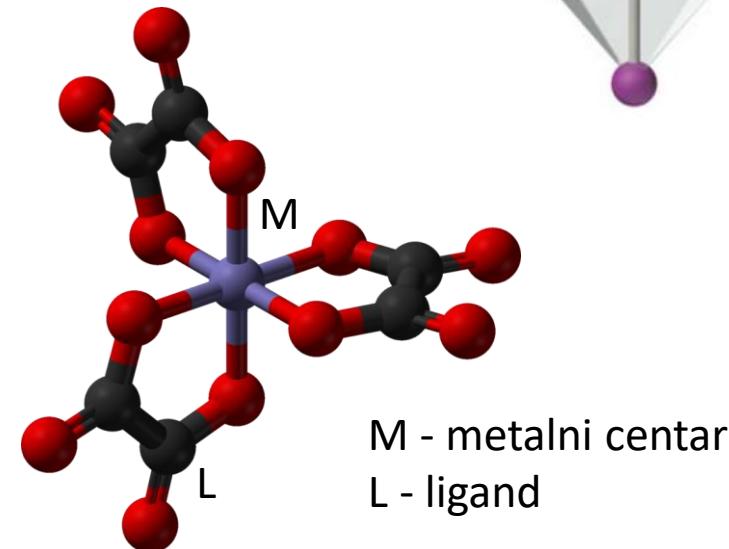
Razlozi za korištenje koordinacijskih spojeva

- zanimljiva magnetska, električna i optička svojstava
- mogućnost primjene u procesu katalize
- modifikacija izmjenom metalnog centra, liganada
- širok raspon različitih geometrija

Problemi:

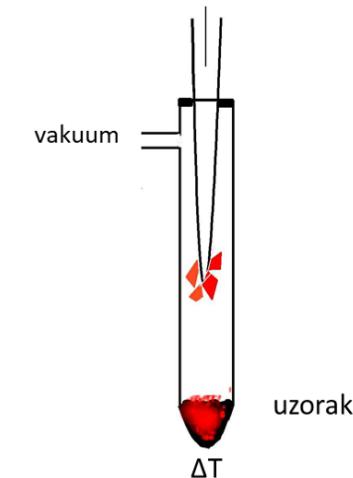
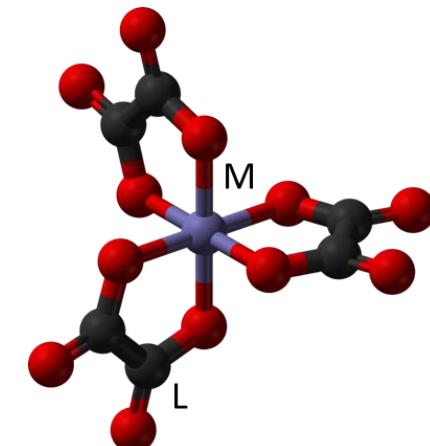
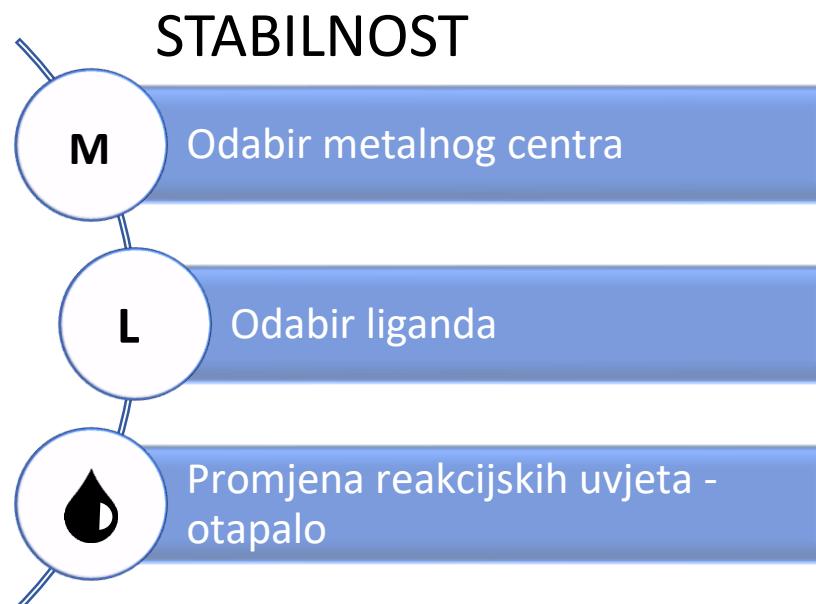
- supstitucija liganada, izomerizacija
- otežana kontrola konačne konfiguracije
- kompeticija liganda za metalni centar

M - metalni centar
L - ligand

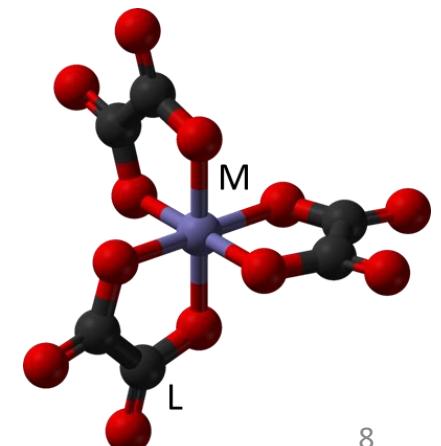
Višekomponentne metaloorganske krutine

- a) stabilnost metaloorganskog koordinacijskog spoja
- b) sposobnost da sudjeluje u interakcijama kao donor ili akceptor halogenske veze

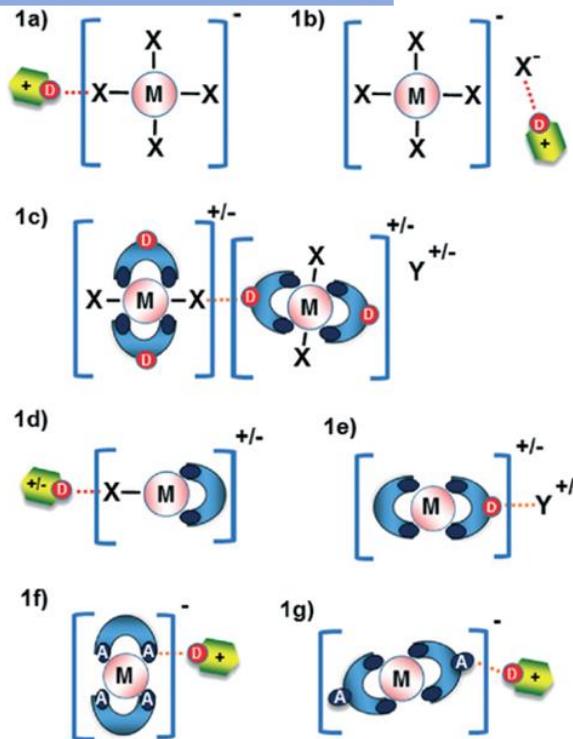
Višekomponentne metaloorganske krutine

- a) odabir metalnog centra, kinetički inertni koordinacijski spojevi
(Cr^{III}, Co^{III}, Rh^{III}, Pd^{II}, Pt^{II})
- b) odabir liganda:
 - **inertni ligandi** (Schiffove baze, β -diketoni)
 - "labilni" ligandi (amini, alkoholi, ketoni, heterociklički spojevi, voda, amonijak)
 - **monovalnetni, anorganski anioni** (halogenidi, pseudohalogenidi, oksidi, sulfidi)

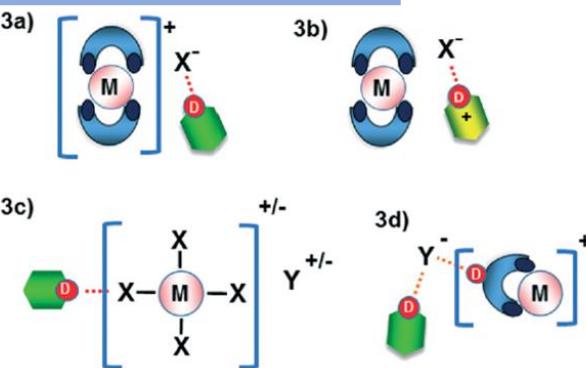
Pregled osnovnih strategija

1. Metalo-organske soli

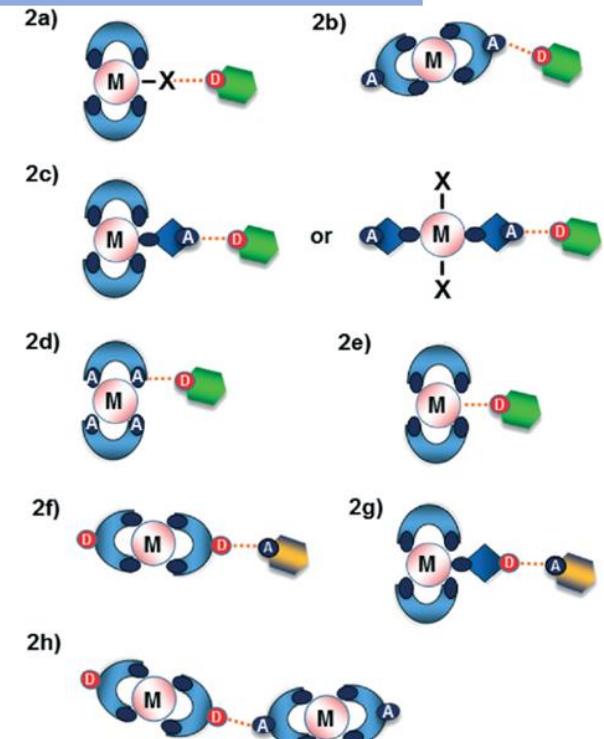

= inertni ligand
= labilni ligand
D = I, Br, Cl A = N, O, S, Se, I, Br, Cl etc.
M = prijelazni metal
X = Cl, Br, I, SCN, CN, O , S etc.
Y = protuion
..... = halogenska veza

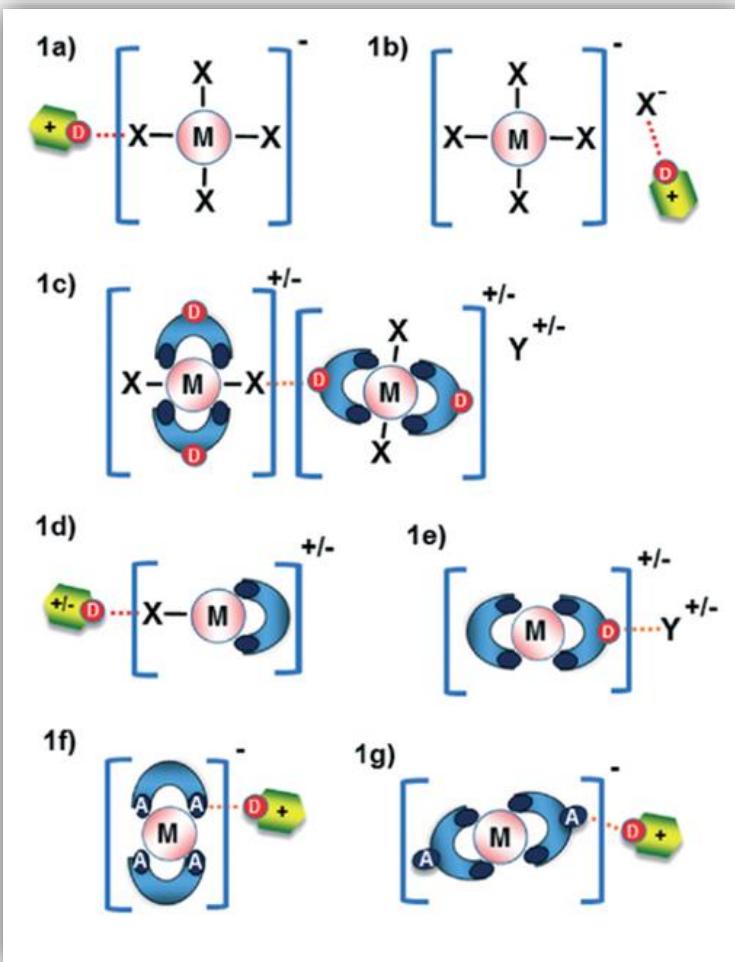
3. Metalo-organski ionski kokristali

2. Metalo-organski kokristali

Metaloorganske soli

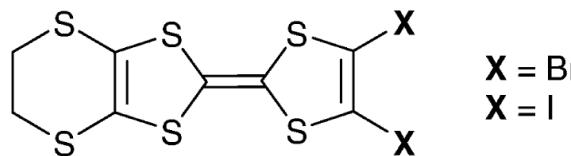

- višekomponentni sustavi u kojima su kation ili anion (ili oboje) koordinacijski spojevi, te je barem jedna komponenta donor halogenske veze
- najviše upotrebljavana je strategija **1a**, koja uključuje polihalogenometalate, pseudohalogenometalate i oksometalate kao akceptore halogenske veze

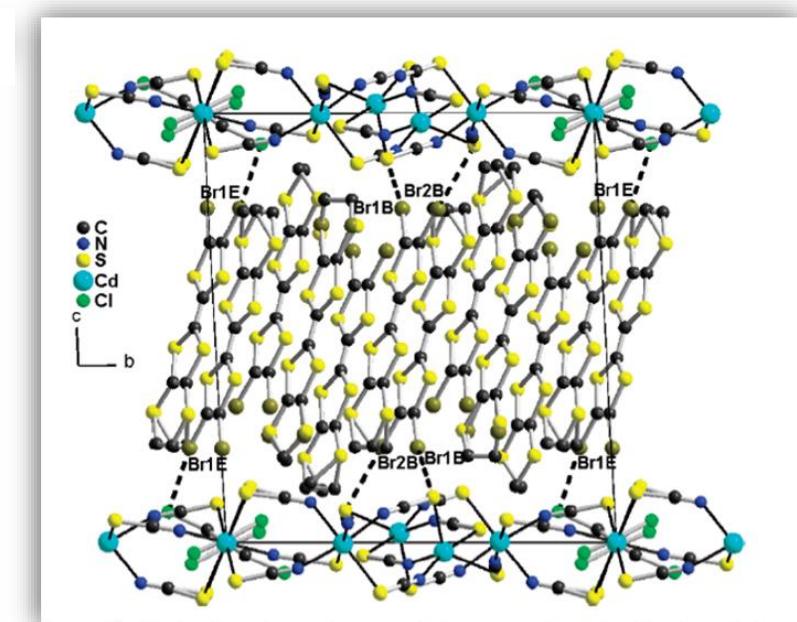
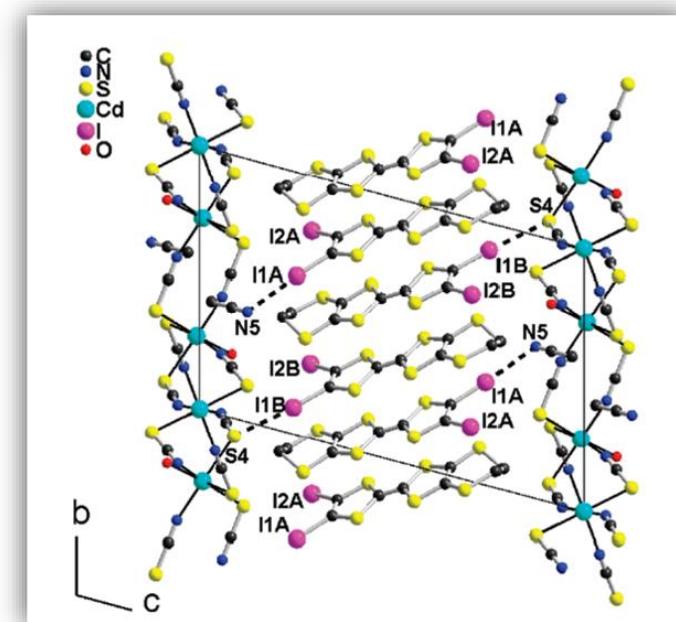
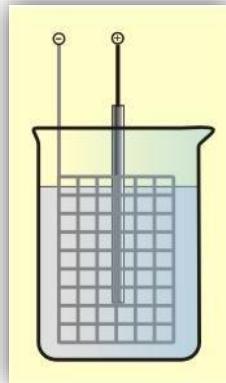
	= inertni ligand		= labilni ligand
	D = I, Br, Cl		A = N, O, S, Se, I, Br, Cl etc.
M	= prijelazni metal		
X	= Cl, Br, I, SCN, CN, O, S etc.		
Y	= protuion		
 = halogenska veza		

Metalloorganske soli

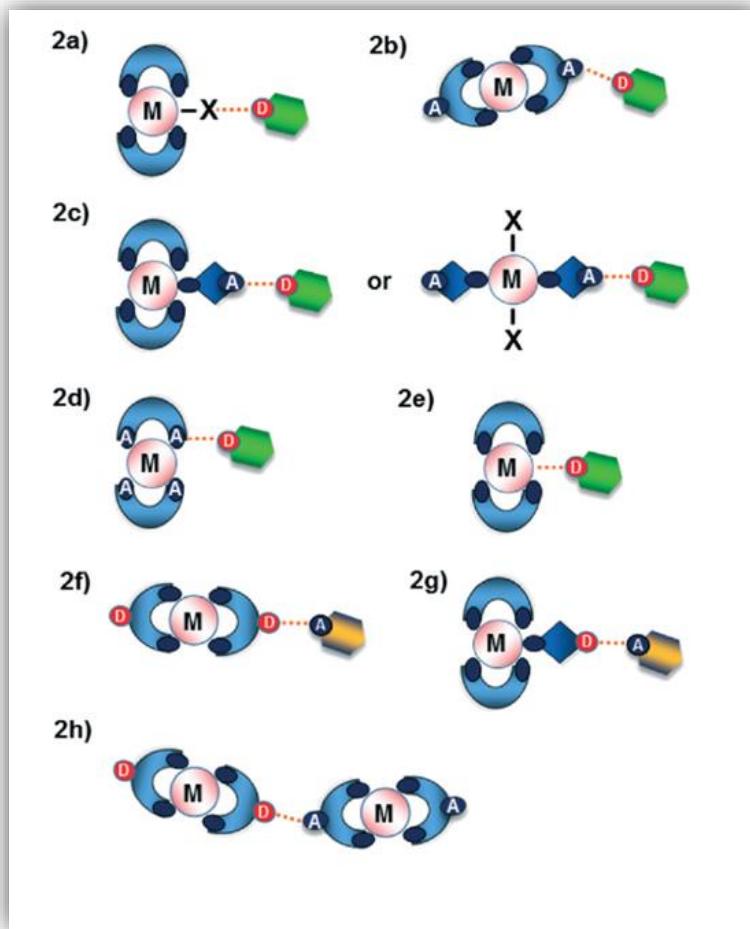
- molekularni vodiči koji sadrže halogenirane tiafulvalenske radikalne katione
- istraživanje električne vodljivosti soli halogeniranih tetrathiafulvalena konstruiranih pomoću polimernih lanaca $[\text{Cd}(\text{SCN})_3]_\infty^-$

- elektrokristalizacija

Metalloorganski kokristali

- strategije uključuju neutralne metalne komplekse kao akceptore halogenske veze i neutralne organske molekule kao donore

Akceptorska mjesta se na koordinacijske spojeve uvode:

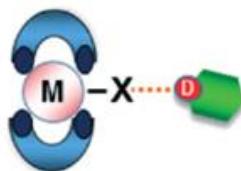
kroz halogenide, pseudohalogenide, okso ligande

dodatkom akceptorskih skupina na periferiju liganda

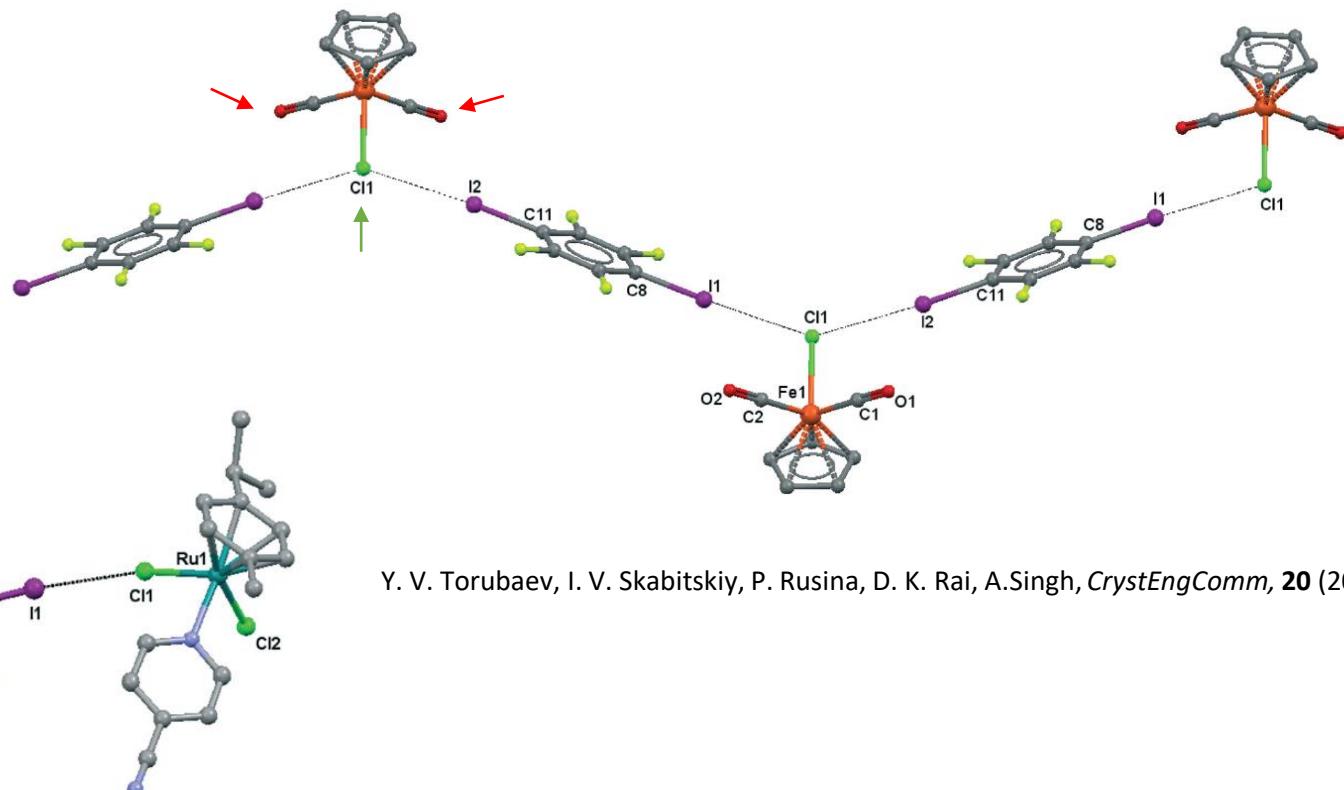
dodatkom labilnih liganada

Metaloorganski kokristali

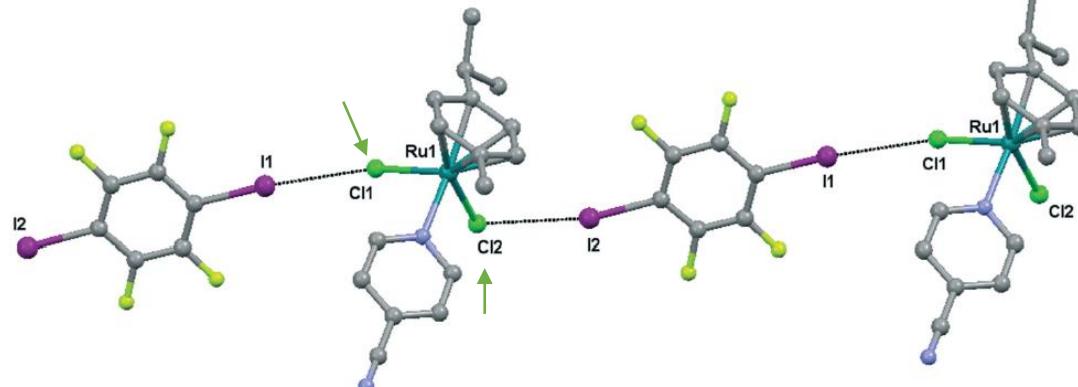
2a)

- U kompeticiji s drugim akceptorskim skupinama, halogenska veza se ostvaruje prvenstveno s halogenidima.

Y. V. Torubaev, I. V. Skabitskiy, P. Rusina, D. K. Rai, A. Singh, *CrystEngComm*, **20** (2018) 2258–2266.

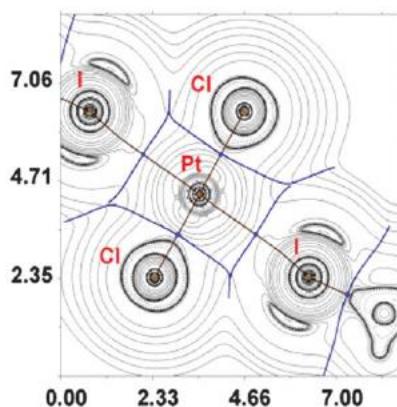
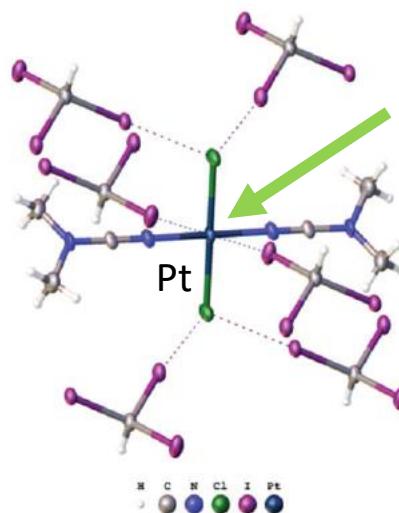
Y. V. Torubaev, I. V. Skabitskiy, *CrystEngComm*, **21** (2019) 7057–7068.

Metaloorganski kokristali

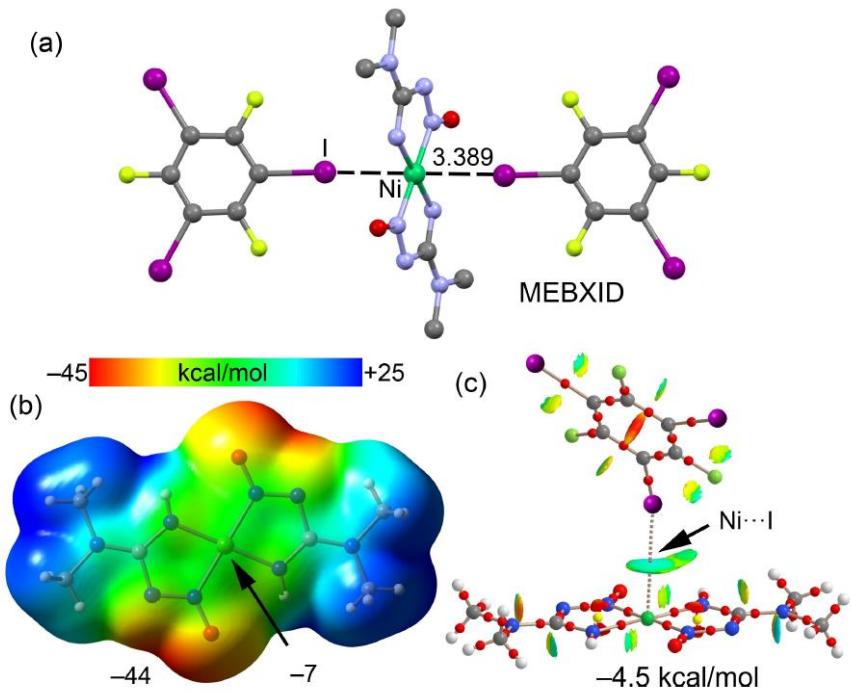
2e)

- Nastajanje halogenske veze s metalom prvi puta su opisali Kukushkin i suradnici 2016. godine na kompleksu platine(II).

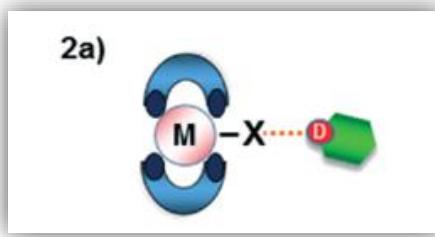

D. M. Ivanov, A. S. Novikov, I. V. Ananyev, Y. V. Kirina and, V. Y. Kukushkin, *Chem. Commun.* **52** (2016) 5565–5568.

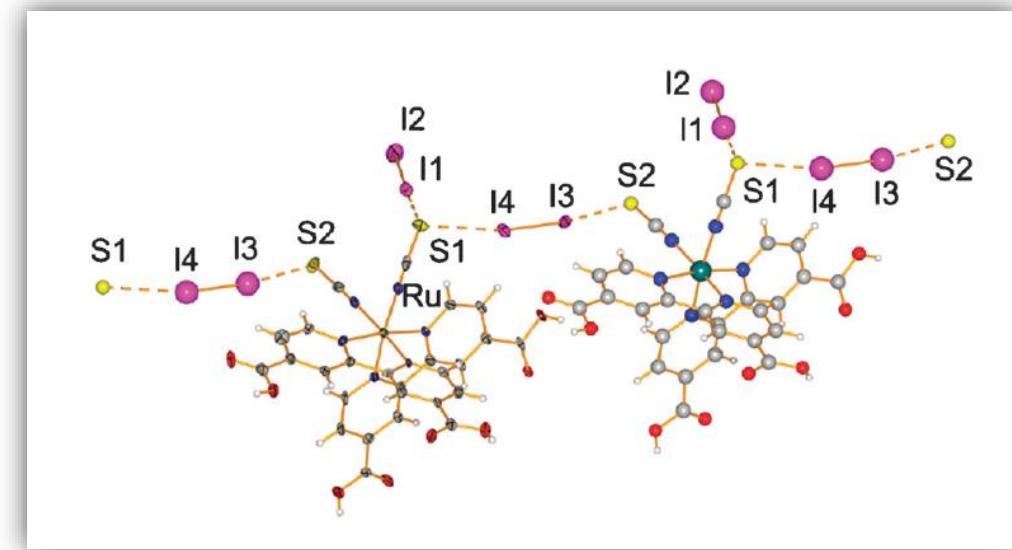
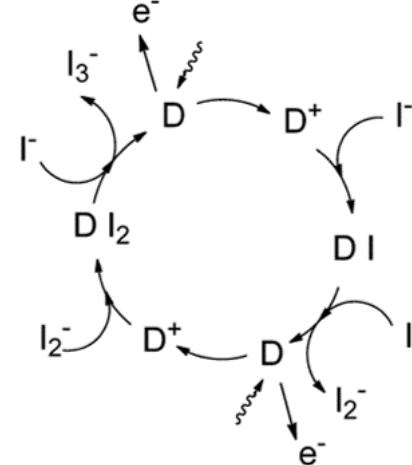
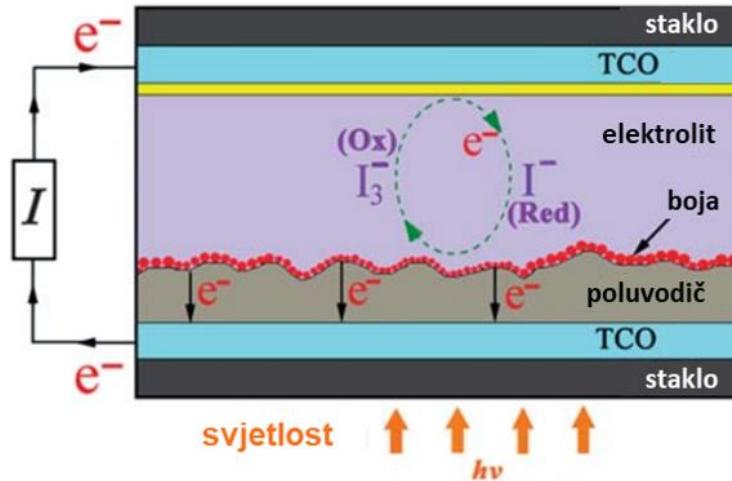

Z. M. Bikbaeva, V. Y. Kukushkin et al., *Inorg. Chem.* **56** (2017) 13562–13578.

Metaloorganski kokristali

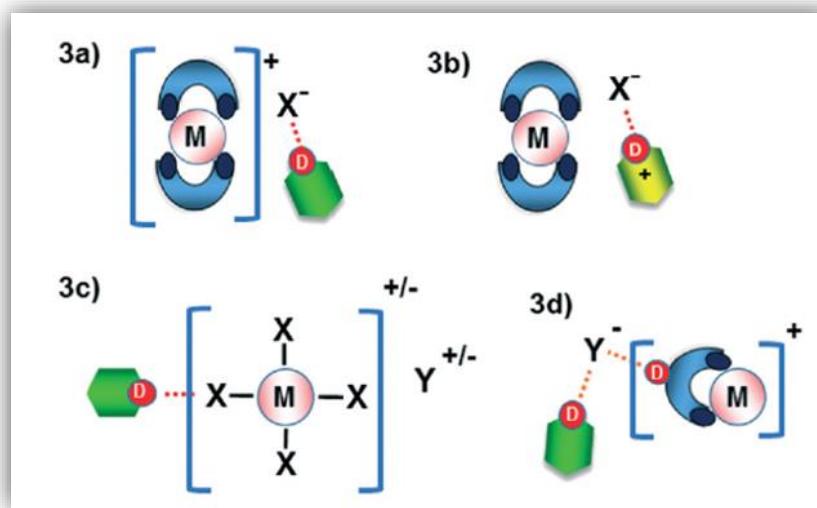

- bojilo u bojom senzibiliziranim solarnim čelijama
- proces generiranja struje → boja se oksidira, a zatim reducira elektrolitom koji je najčešće redoks par I^-/I_3^-

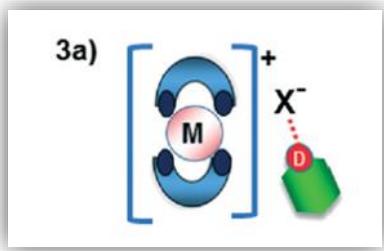
- izoliran međuprodukt reakcije - kokristal

Metaloorganski ionski kokristali

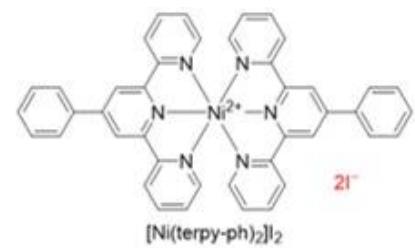
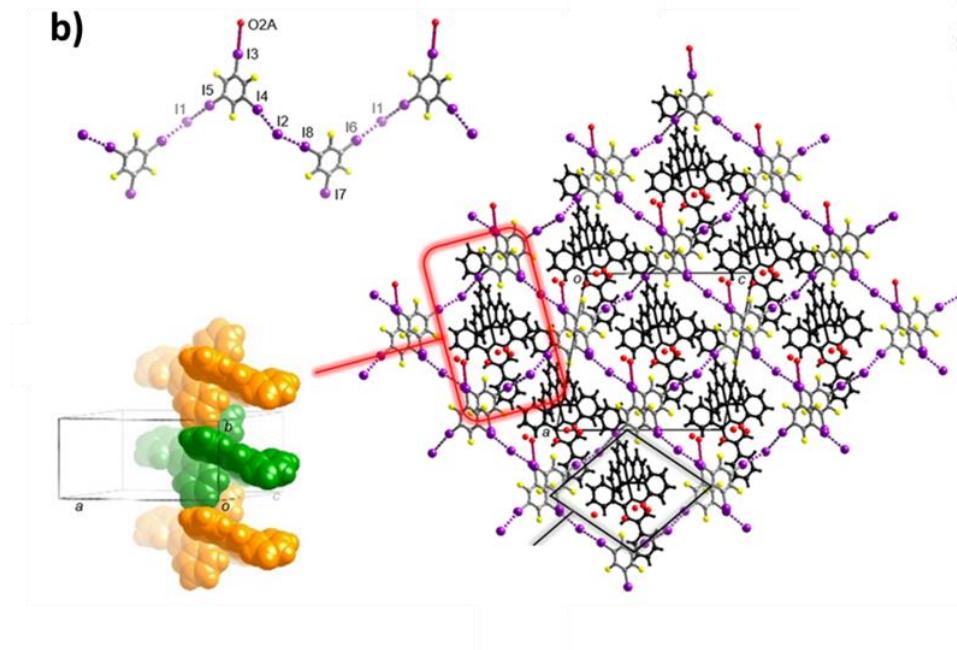
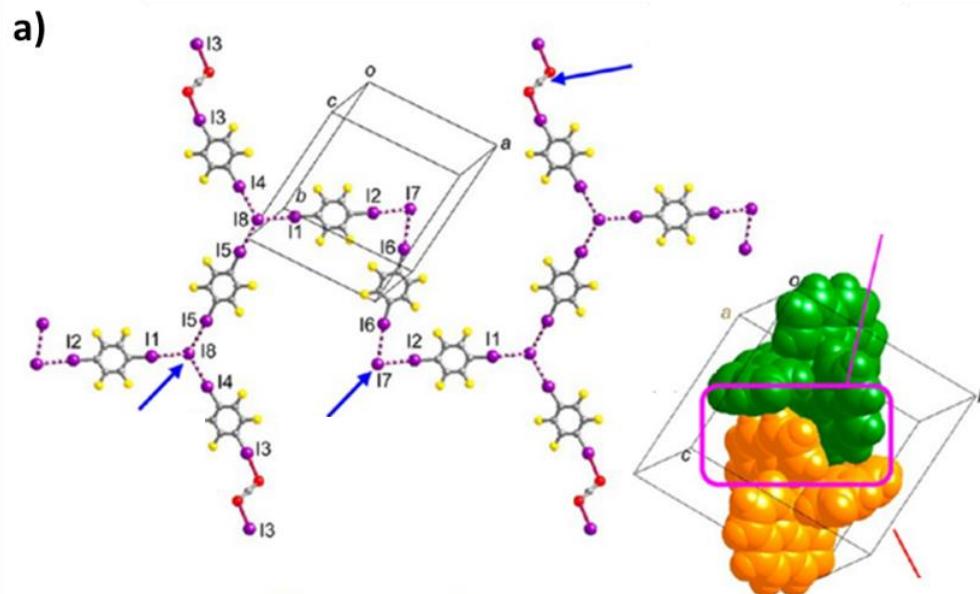

- višekomponentni sustavi kod kojih je barem jedna komponenta ionski spoj
- u odnosu na soli i kokristale, ionski kokristali su značajno manje istraženi
- strategije **3a** i **3c** najviše zastupljene u literaturi

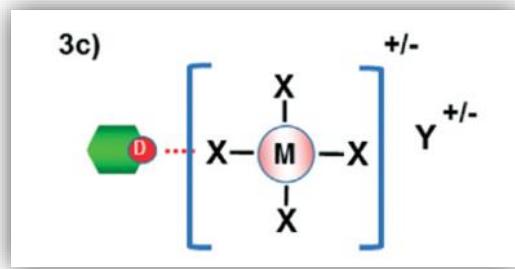
Metalloorganski ionski kokristali

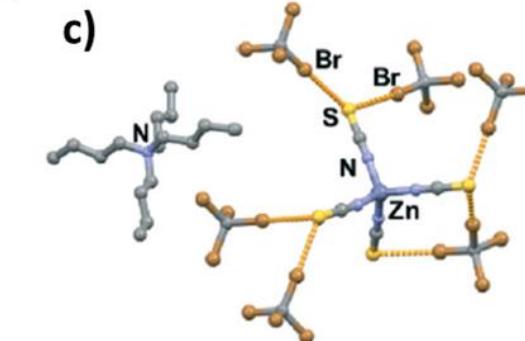
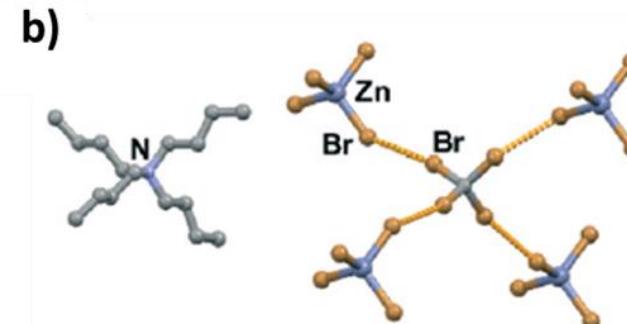
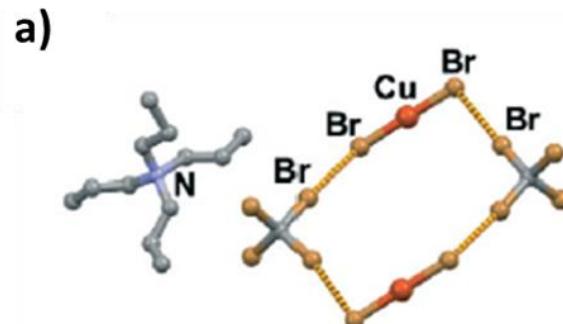
- sistematično istraživanje kokristalizacije kloridnih i jodidnih soli niklovog(II) kompleksa s fenantrolinom te jodidnih soli niklova(II) kompleksa s terpiridinskim ligandima s perhalogeniranim donorima

Metaloorganski ionski kokristali

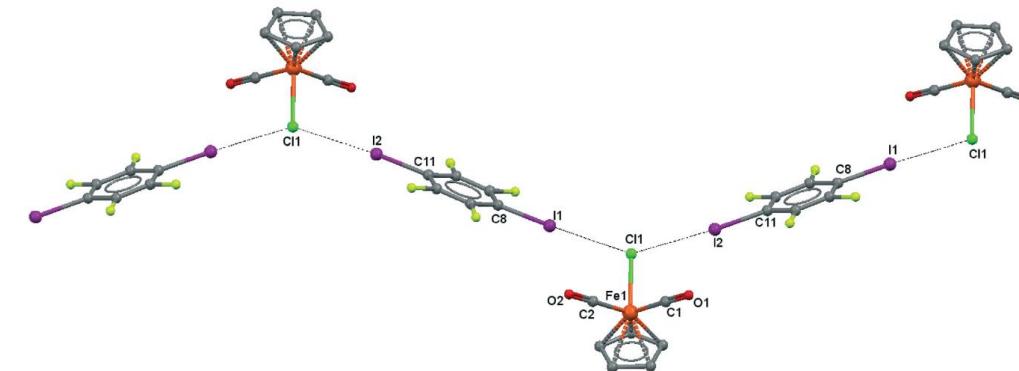
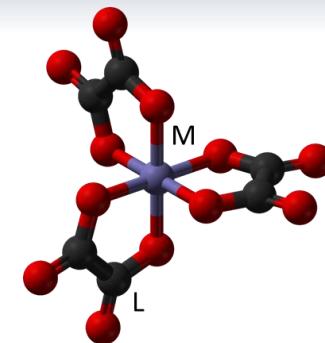

- istraživanje provedeno u ionskim kokristalima s halogenometalatnim i pesudohalogenometalatnim anionima (CuBr_2^- , ZnBr_4^{2-} , CoBr_4^{2-} , CdBr_4^{2-} , $\text{Pt}_2\text{Br}_6^{2-}$ i $\text{Zn}(\text{NCS})_4^{2-}$)
- mreže povezane halogenskom vezom u kojima su anioni politopični akceptori halogenske veze

Zaključak

- halogenska veza je vrlo pouzdana međumolekulska interakcija te pruža mnoštvo mogućnosti u dizajnu višekomponentnih metaloorganskih krutina
- najviše proučavani višekomponentni sustavi su metaloorganske soli, kokristali i ionski kokristali
- proučavanjem višekomponentnih sustava metaloorganskih spojeva došlo je do novih saznanja o prirodi halogenske veze
- metaloorganski višekomponentni sustavi pružaju i potencijalnu primjenu u području molekularnih vodiča te su omogućili bolje razumijevanje rada bojom senzibiliranih solarnih ćelija
- potencijal za daljnja istraživanja

Hvala!

